

Istraživanje i stvaranje bojama na svili

Dubravka Pandl, prof.
pedagogije i sociologije
Dječji vrtić Iskrice
Zagreb

Kako početi?

Slikanje na svili lako se uči i vrlo je maštovito, zanimljivo i korisno umijeće. Ne morate biti umjetnički nadareni da biste postigli dojmive rezultate. Boje se na svili mogu upotrijebiti u svojoj punoći, na različite načine – mogu se izmiješati u nove boje ili ublažiti vodom u blijede nijanse. Mogu se zgusnuti ili upotrijebiti s voskom ili nanositi kistom, spužvom ili prskati po svili kako bi se stvorile razne teksture. Boje za tkaninu teku ili se šire po površini svile, a kad se naviknete na njihova svojstva, moći ćete stvarati začudne slikarske uratke.

Slike na svili izgledaju poput akvarela, no imaju dodatno 'mistično' svojstvo. Istraživanjem cijelog niza predloženih tehnika, dijete i odgajatelj otkrivaju užitak slikanja na svili. Prije nego počnete, pripremite sve što vam je potrebno:

1. Zalijepite zaštitnu vrpcu oko okvira da boja ne uđe u njega.
2. Pričvrstite svilu čavličima za svilu, tako da je lagano nategnete preko okvira.
3. Pripremite posudu koja će vam poslužiti kao paleta, u kojoj možete miješati boje s vodom.
4. Pripremite kistove raznih širina i krpice za brisanje kista.

Da biste se upustili u slikanje na svili, trebate posjedovati samo želju za istraživanjem i ljubav prema bojama. Vježbom ćete brzo svladati dvije osnovne vještine kojima ćete se služiti u slikanju – vješti-

Slikanje kontur pastom

Istražujući boje i njihova svojstva kroz različite tehnike slikanja, osobito na podlozi poput svile, ulazite u svijet začudnih improvizacija. Vjerujemo da će vas ovaj članak o različitim tehnikama oslikavanja bojama na svili potaknuti da se u tim tehnikama okušate s djecom iz svoje skupine. Iskušenju ovog umjetničkog istraživanja doista je teško odoljeti. Želimo vam veselje u istraživanju.

nu oslikavanja linija/duga i krugova, te vještinu posipanja solju. Prva će vam poslužiti da na kreativan način iskoristite prelijevanje boja koje se na svili pretapaju stvarajući druge boje i niz skladnih nijansi, a solju ćete na mokroj boji upijati vlagu, izvlačeći boje uz čarobne oblike. U oslikavanju svile možete upotrijebiti stolnu sol, sol za strojno pranje posuđa ili kamenu sol, ovisno o tome kakvu teksturu želite. Svakom od njih postizete drukčiji rezultat.

Tehnike slikanja

Iskustva nam govore da je s ovom tehnikom dobro početi u 5. godini života, odnosno u vrijeme kad je dijete svladalo predvježbe držanja i korištenja kista i boje, kad ima iskustvo rada u slikarskim tehnikama (akvarel, tempera) i kad je upoznalo mogućnosti miješanja boja. Tada je dijete spremno za istraživanje novih tehnika slikanja. Usvajajući novu tehniku postupno, ritmom koji

samostalno određuje, dijete uživa u postignuću kreativnog izraza. Vrlo je poticajno i skupno slikanje na velikim formatima svile. Slikajući zajedno, djeca komuniciraju, dogovaraju se, uče socijalne vještine i usvajaju nove kreativne vještine.

Tehnika mokro na mokro

U tehnici mokro na mokro slijed rada uključuje navedene elemente:

1. Nanošenje vode
2. Nanošenje boje
3. Posipanje solju – prema potrebi
4. Sušenje
5. Slikanje kontur-pastom
6. Fiksiranje boje glačanjem svile /na stražnjoj strani/.

Poticanjem stvaralaštva koje ne poznaje granice, koristimo potencijale iz područja razvoja kreativnosti djeteta. Vrlo istančanim i preciznim potezima, dijete izražava svoj unutarnji mir i sposobnost samokontrole.

istražujemo i stvaramo

Tehnika mokro na suho

Ova je tehnika vrlo slična prvoj. Slijed rada uključuje:

1. Rad kontur-pastom na svijetloj, suhoj podlozi marame
2. Bojanje dobivenih oblika
3. Posipanje solju – prema želji
4. Fiksiranje boje glačanjem svilene marame /na stražnjoj strani/.

Dotjerivanje slike postiže se omeđivačem /kontur-pastom/. Kontur-pasta se upotrebljava za zadržavanje i razdvajanje boja. Pritom treba paziti na kut držanja pera, te voditi računa o tome da se tijekom rada svila ne pritišće jer pritisak priječi istjecanje omeđivača. Pero treba držati pod blagim nagibom, da ostavlja tanku pravilnu crtu. Prve crte sigurno neće biti savršene, ali vježbom će se dijete usavršiti.

Kontrola boje važna je vještina ako želimo bojati svilu punim kistom, bez upotrebe omeđivača. Postoje tri glavna postupka:

1. Zgušnjavanje boje posebnim sredstvom /prašak od morske trave/ - kad se osuši, svila je kruta, ali kad se učvrsti i opere u blagoj sapunici, učvršćivač se skida i svila postaje mekana.

Što su djeca odgojnih skupina 'Ivančica' i 'Puž' rekla o tehnici oslikavanja na svili:

Svila nije kao papir, nego se mora pričvrstiti čavlima.

Najviše mi se sviđa 'moj leptir' kojeg je tata uramio.

Volim ovako slikati i to ću raditi kad budem velika.

Naučila sam svoju mamu slikati, a ponekad prijeđe preko crte. Naslikala je mojoj teti šal.

Još me veseli dok se sipa sol, dok se radi ono da se prelijeva. Jedanput me podsjećalo na more.

Popunjavanje oblika bojom

2. Antifusanti - sredstva protiv razlijevanja koja stvaraju blagi rub između pozadine i predmeta.
3. Rastopina soli - impregnacija svile rastopinom soli prije slikanja sprječava prelijevanje boja.

Dijete slikanjem na svili izražava svoje kreativne zamisli jednako kao da slika na drugoj podlozi poput papira, samo je učinak doista neobičan i to je djetetu privlačno. U početku je nužna je pomoć odgajatelja pri svladavanju nove tehnike. Međutim, kad se dijete oslobodi, ono želi samostalno prolaziti faze rada kroz nekoliko dana. Temu i boje bira samostalno.

Završno učvršćivanje boje

Odgajatelj demonstrira postupke i uvodi dijete u tehnike učvršćivanja boje. Ono je samostalno pri izboru teme, boja i korištenju kontur-paste, ali pri laganom glačanju gotovog rada nužna je prisutnost odgajatelja. Kasnije u ovoj fazi rada djeca sudjeluju samostalno uz nadzor odgajatelja. Završavanje rada uključuje sljedeće tehnike:

- učvršćivanje boje parom, glačalom ili tekućinom za učvršćivanje
- izrada rubova rukom

- uokvirivanje svile ako želimo zidnu sliku.

Tehnika slikanja na svili njeguje se u našem vrtiću od 1998. godine do danas. Nositeljica inicijative o promicanju slikanja na svili je bila odgajateljica Renata Grdić, koja je svoje znanje i ljubav prema tom hobiju nesebično prenosila kolegicama i djeci. Stečena znanja nastavili smo prenositi novim generacijama djece i odgajatelja. Iako već pet godina istražujemo ovu tehniku, ona nam se zbog svoje neobične čarolije oblika i boja koji nastaju njezinom primjenom, još uvijek čini neotkrivenom. No želimo i dalje istraživati i u ovu tehniku uvoditi i ostale odgajatelje koji imaju izražen senzibilitet za kreativno stvaralaštvo djeteta. Reakcije djece nam govore da izazovi uvijek potiču nova postignuća, ukoliko su vođeni odgajateljima koji su i sami slobodnoga duha i žele istraživati.

Literatura:

1. Jana Vanables: *Slikanje na svili – moj atelje*, Mozaik knjiga, Zagreb, 1996.